

Беташар

2 сабақ

**Адамды
бет-әлпеттен
оқуға арналған
курс**

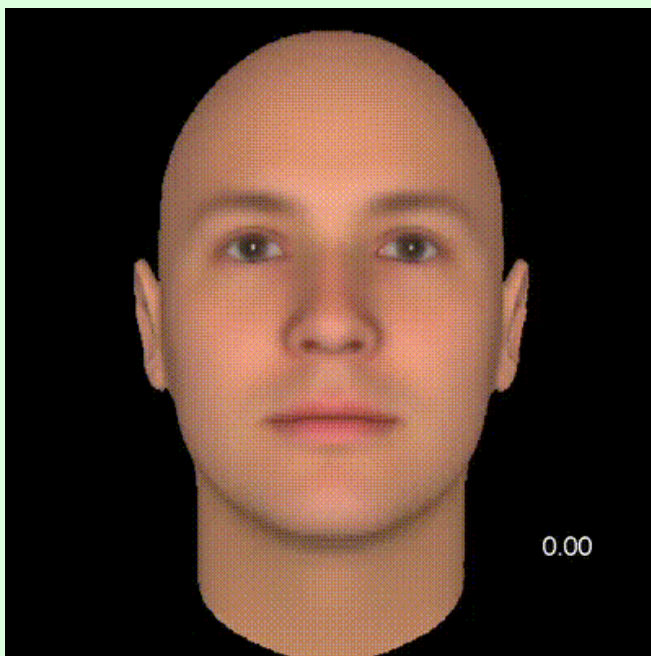
Нұрсұлтан Намазбаев

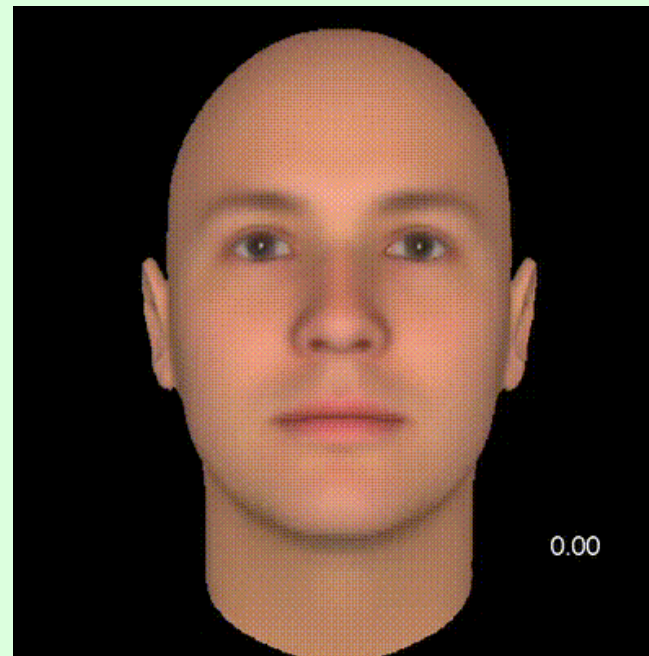
Михал Косински, Стенфорд
Бетті бағалаудағы
диспозициялық тәсіл

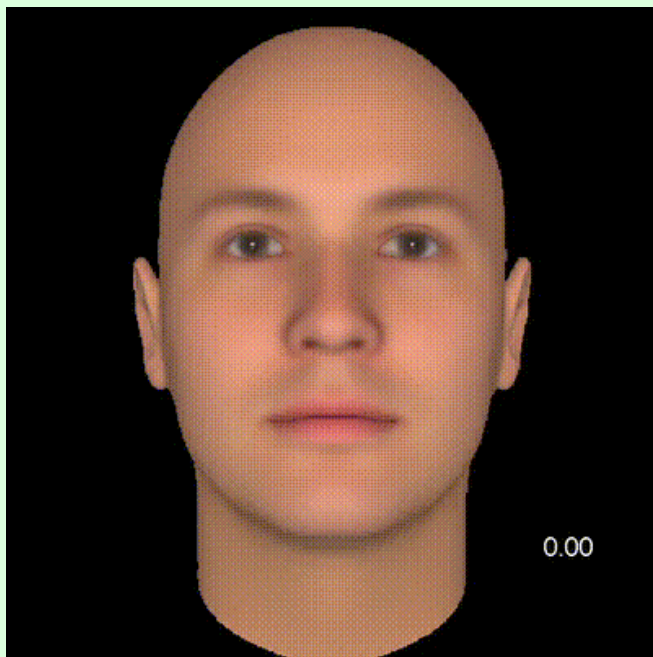
Александр Тодоров, Чикаго
Әлеуметтік-контекстуалды
тәсіл бетті бағалауда

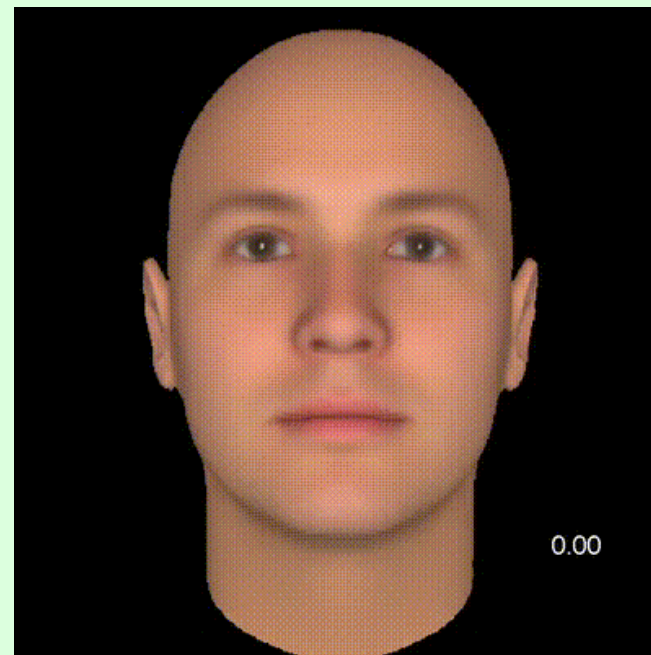
**Үстемдік
Бағыну**

**Экстраверсия
Интроверсия**

Тартымдылық
Тартымсыздық

Жоғары құзыреттілік
Төмен құзыреттілік

Беттік шу

Беттік шу 4ке бөлінеді.

- 1 — беттік эмблемалар және беттік сигналдар.
- 2 — Брунсвиктың беттік конфигурациялары.
- 3— маньеризмдер мен мимикалық әдеттер
- 4— бетке жасалатын пластикалық операциялар және ботекс.

Маньеризм

Маньеризмдер туралы да айта кету қажет. Маньеризмдер — адамның мимикасына немесе қимылына тән, әдетке айналған әрекеттер. Олар адамның шынайы күйін көрсетпейді, себебі бұл — қалыптасқан әдет, шартты рефлекс. Мысалы, селфиге түсіп жатқанда көп адамдар автоматты түрде күлімсіреді және белгілі бір позада тұрады.

Мұны талдау арқылы ешқандай нақты қорытындыға келу мүмкін емес, себебі бұл шынайы сигнал емес, жай сыртқы көрініс.

Ботекс және пластика

Ал егер адам ботекс немесе пластика жасатқан болсаше? Мұнда, әрине, профессионал емес адамдарға сәл қиын болады. Әрине ол операция сапасына да байланысты.

Эмблемалар

Эмблемалар

Эмблемалар мен бет эмоциялары үш белгі бойынша бөлінеді.

Біріншіден, эмблемалар көбінесе дене қимылдарымен бірге жүреді.

Екіншіден, олар беретін хабарламаның сипаты бойынша ерекшеленеді.

Үшіншіден, оларды қолдану тәсілі де әртүрлі: эмблемалар әдетте нақты, мәдениетке тән сигналдар ретінде пайдаланылады, ал эмоциялар адам сезімдерінің табиғи көрінісі болып табылады.

Эмблемалар

Эмблемалар адам денесінің кез келген бөлігі арқылы көрсетілуі мүмкін, бірақ көбінесе қолдар мен кейде бет қимылдары пайдаланылады. Мысалы, таңдану, таң қалу белгісінде – қастарды көтереміз.

Эмблемалар

Бетте де ерекше «иллюстраторлар» бар, олардың көмегімен қастың қозғалыстары арқылы хабарламаның мағынасын күшейтеміз. Бұлар көбінесе көру байланысын реттеушілер немесе эмблемалар түрінде көрінеді. Айта кететін жайт, эмблемалар адам жалғыз болғанда пайда болмайды, өйткені олар адамдар арасындағы өзара қарым-қатынас үшін қажет. Ал эмоциялар, керісінше, адамның жалғыз болған жағдайында да табиғи түрде көрінуі мүмкін.

Эмблемалар

Эмблемалар көбінесе адамдар сөздерді қолдана алмайтын жағдайда пайдаланылады.

Эмблемалар

Эмоцияларды білдіру қарым-қатынас кезінде қиындау болуы мүмкін. Мұндай жағдайда, эмоцияны тура көрсетудің орнына, біз көбінесе эмблемаларды қолданамыз. Бұл қарым-қатынасқа түсініктілік пен қарапайымдылық қосып, сөздерге қажет қалдырмайды.

Эмблемалар арасында күрделі түрлері де бар. Мысалы, «Resting Bitch Face» – деп аталатын ең танымал эмблемалардың бірі. Бұл бет бейтарап күйде болғанмен, айналадағыларға адамның менсінбеушілік немесе тіпті ашу-ыза білдіріп тұрғандай әсер қалдыруы мүмкін.

Гарольдтың бейнесінде ауырсыну эмблемасын көре аламыз, бұл жерде қуаныш әрі қорқыныш сияқты эмоциялар бет арқылы айқын эмблемалармен берілген.

Брунсвик эффектілері дегеніміз не?

Бұл – бет конфигурациясының немесе құрылымының белгілі бір ерекшеліктері, олар бізді адам туралы нақты бір көзқарас қалыптастырумызға әкеледі, тіпті сол адамның белгілі бір тұлғалық қасиеттерін қате болса да, болжамды түрде жүктеуімізге себеп болады.

Эгон Брунsvик – венгр-америкалық психолог, ықтимал функционализм бағытының көрнекті өкілі. Оның зерттеулері адамның сыртқы ерекшеліктері мен оған деген қабылдаулар арасындағы байланыстарды зерттеуге негізделген.

Брунсвик эффектілері

Брунсвик эффектісі төрт негізгі критериймен сипатталады. Егер біз осындай бетті көретін болсақ, бет жеткілікті биік емес. Ал қарашықаралық интервал төменірек, кішкентай мұрын және жоғары көтерілген төменгі жақ. Мұндай бет пішіні бізге бұл адамды оптимистік, эмоционалды, экстраверт және «энергичный» ретінде қабылдауға мүмкіндік береді

Брунсвик эффектілері

Егер адамның бет мына фотодағыдай пішінді болса, біз оны сабырлы, ойшыл, интроверт, және әр нәрсеге байыппен қарайтын адам ретінде сипаттаймыз. Негізгі айырмашылықтар төрт элементке байланысты: маңдай, көз аралығы, мұрын және төменгі жақтың төмендетілген немесе көтерілген болуы.

Брунсвик эффектілері

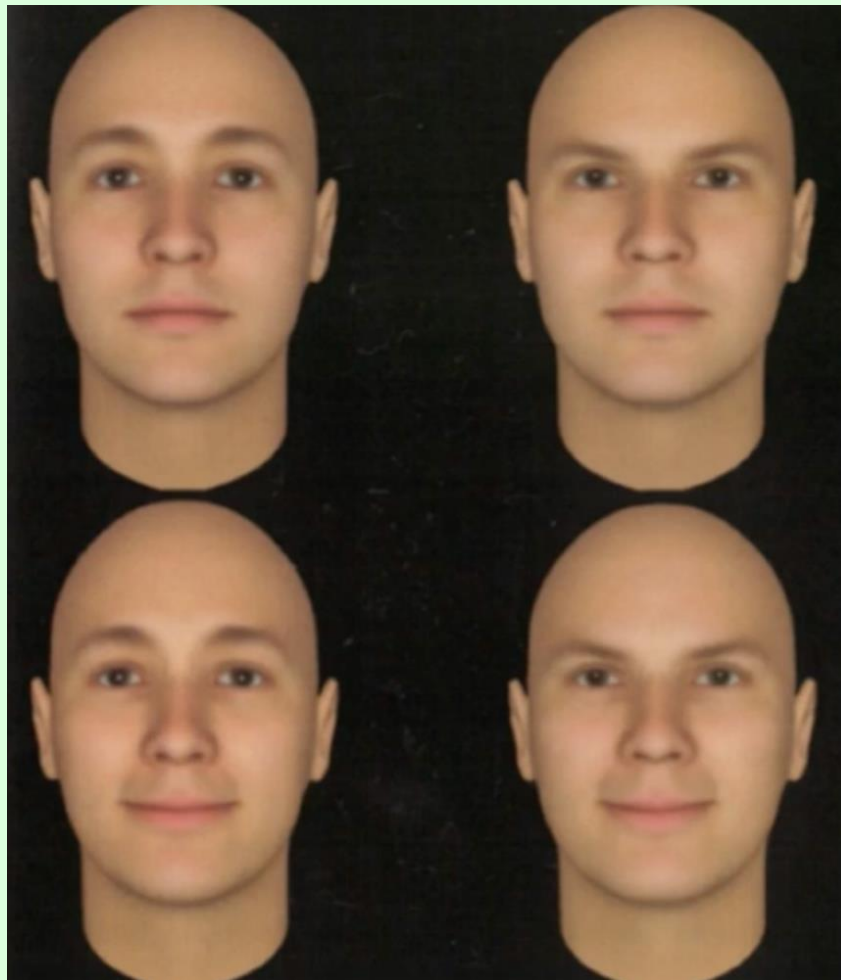
Бұл үзінділер Шарль Лебрюның «Физиогномика этюдтары» атты еңбегінен алынған.

Брунсвик ефектілері

FIGURE 4.5. Schematic faces manipulated to have different eyebrow and mouth shapes. Some eyebrow/mouth combinations have surprising effects on impressions. Can you identify the "scheming" face?

Брунсвик ефектілері

Брунсвик ефектілері

FIGURE 4.11. Ignore the lower parts of the faces and focus on the upper parts. Which upper facial part looks more trustworthy?

Брунсвик ефектілері

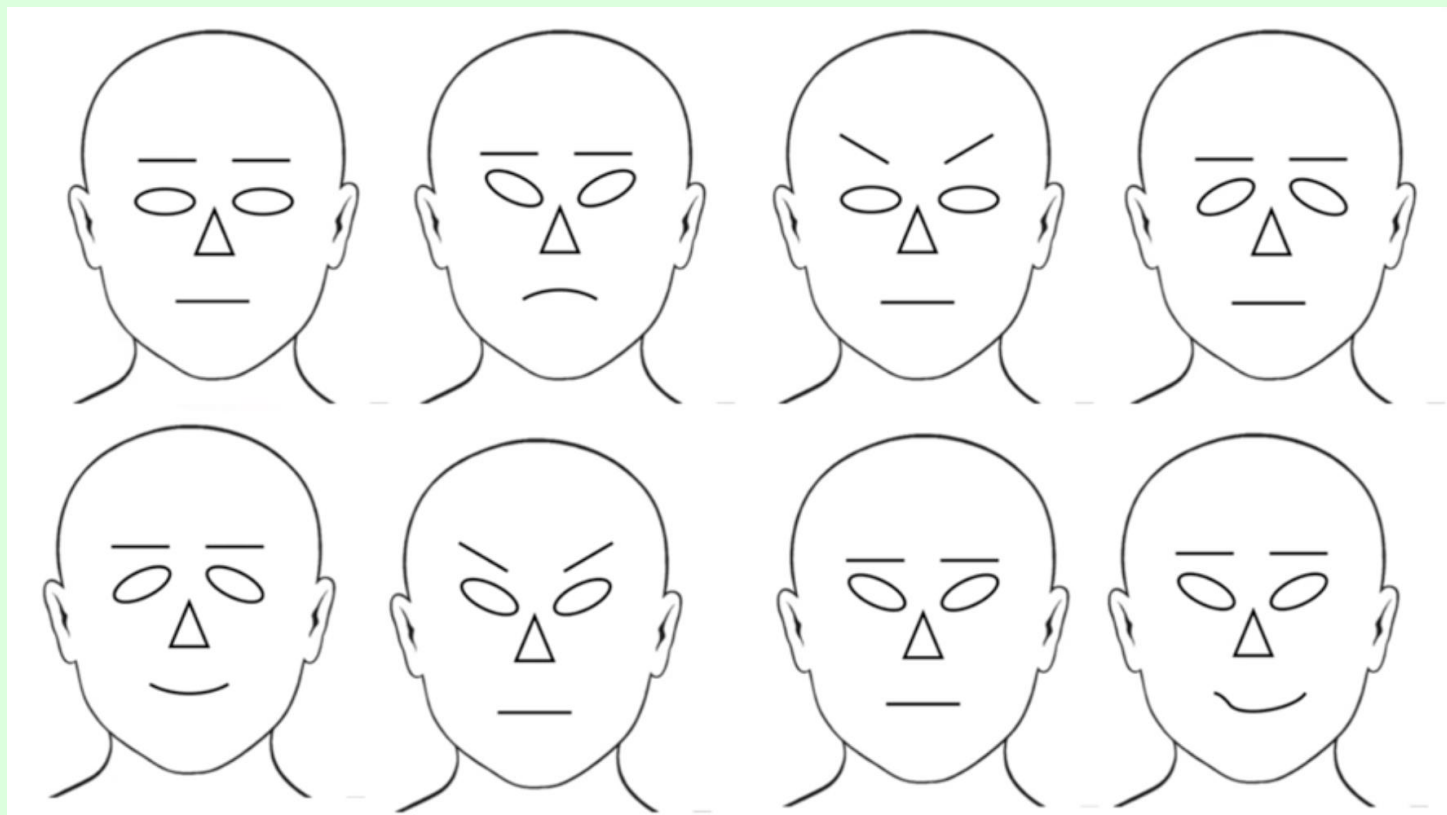
FIGURE 4.12. Ignore the upper parts of the faces and focus on the lower parts. Which lower facial part looks more trustworthy?

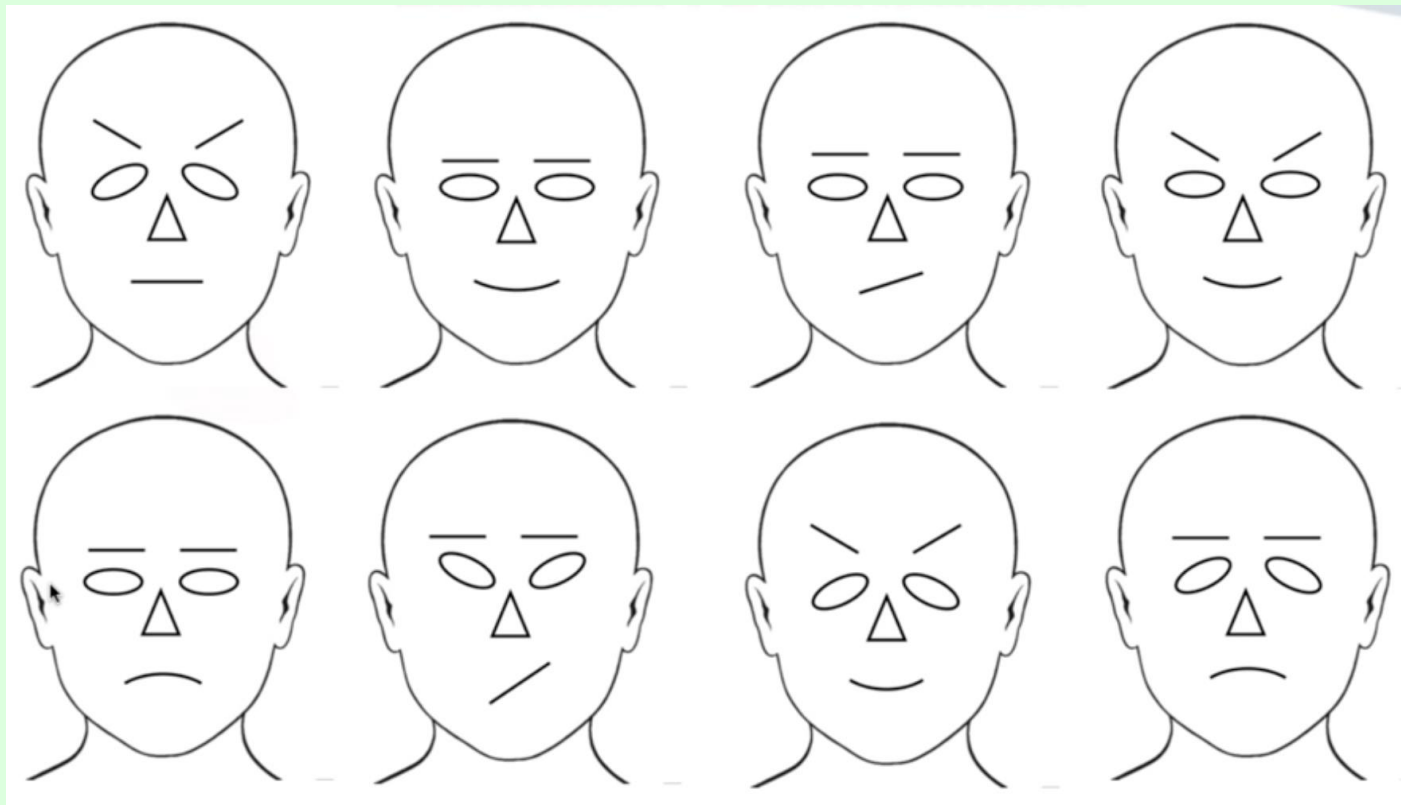
Брунсвик ефектілері

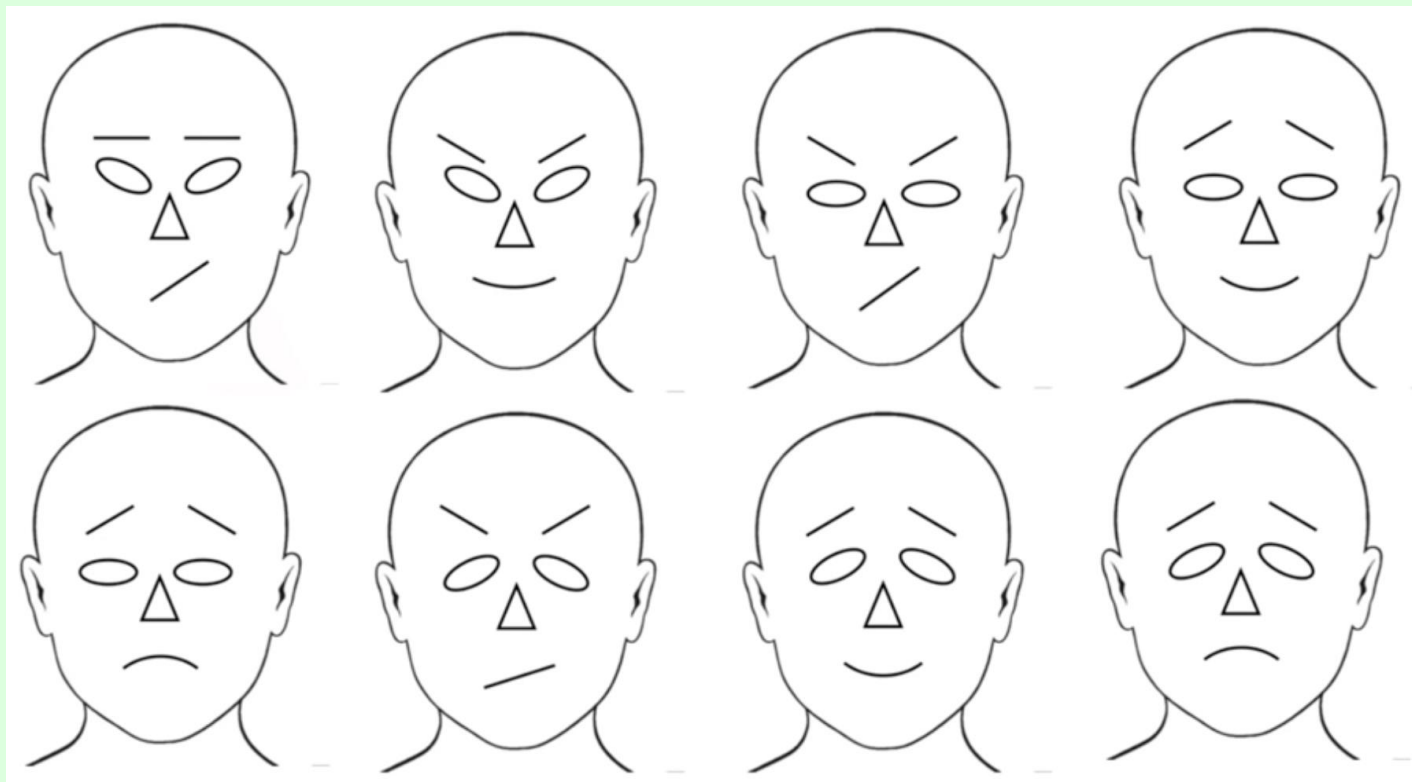
Брунсвик эффектілері

Брунсвик эффектілері

Брунсвик эффеҗтілері

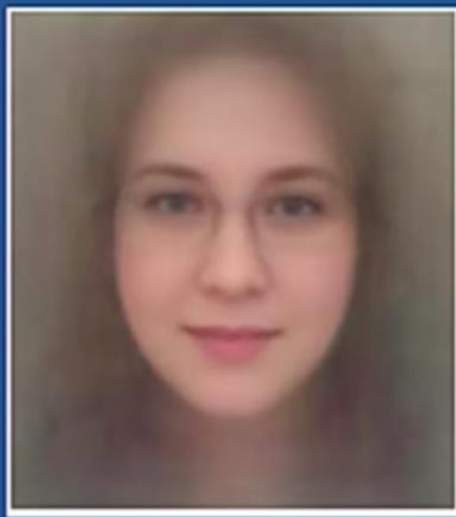
Брунсвик эффектілері

Көбінесе, бізге оң жағынан қарайтын адамдарды біз автоматты түрде солға қарағанда жақсырақ сипаттамалармен байланыстырамыз. Мысалы, оңға қарайтын адамдарға тартымдылық, адалдық, мейірімділік, интеллект және тағы басқа жағымды қасиеттер көп қабылдаймыз.

Брунsvик ефектілері

AI “dreaming” about the faces of introverts and extroverts

**Most
Introverted**

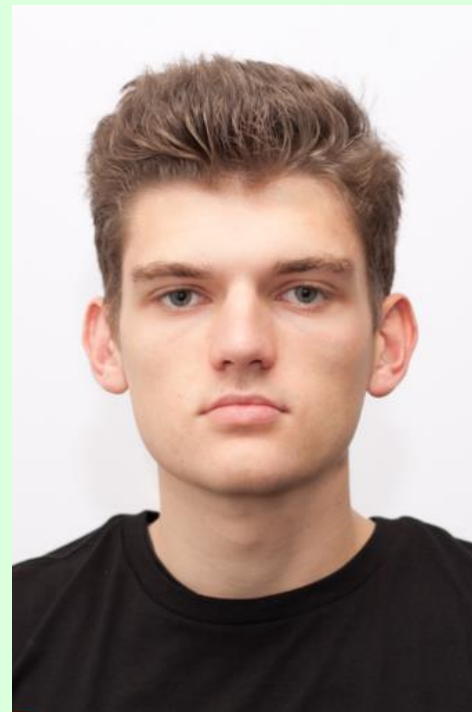

**Most
Extroverted**

Брунсвик ефектілері

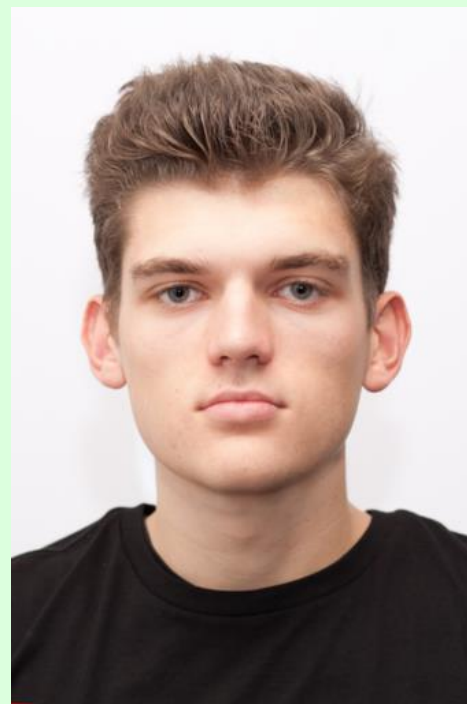

Брунсвик ефектілері

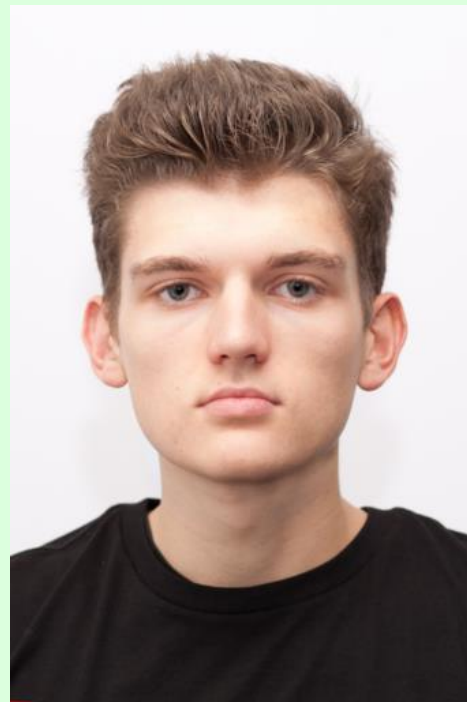
Мейірімділік

Брунсвик эффектілері

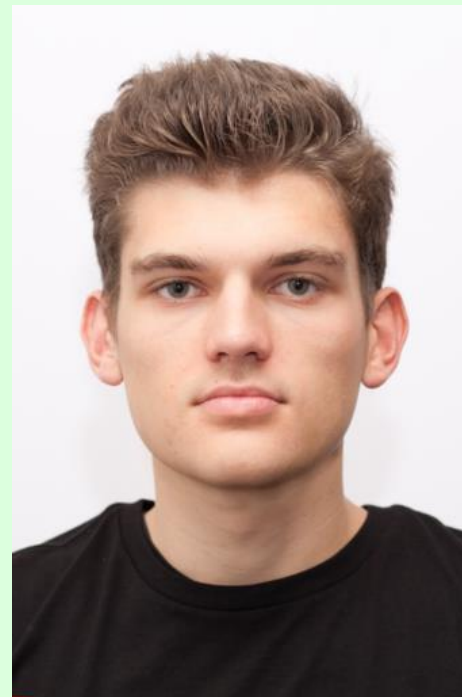
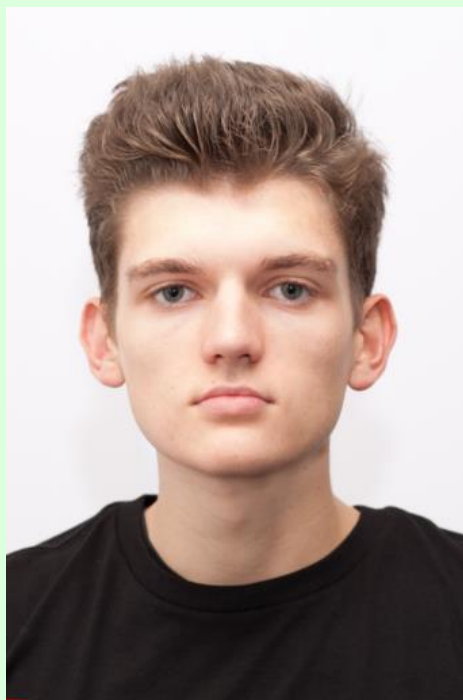
Адалдық

Брунсвик ефектілері

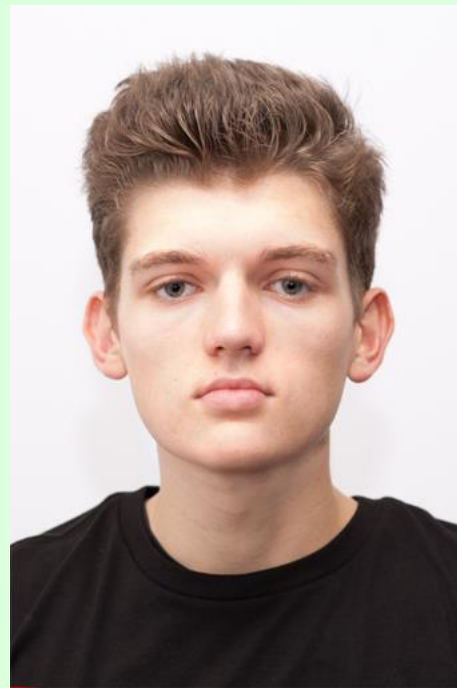
Экстраверсия

Брунsvик эффектiлерi

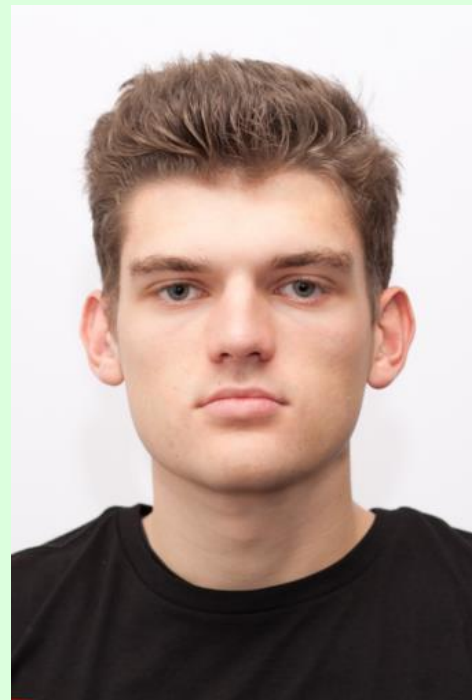
Нейротизм

Брунсвик ефектілері

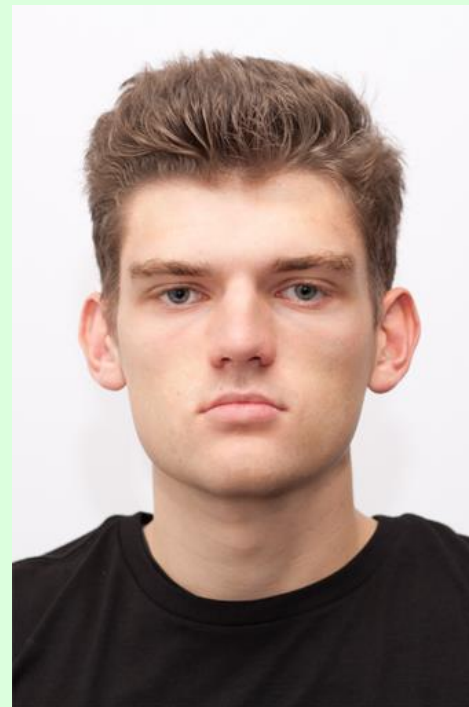
Agency

Брунсвик ефектілері

Көпшілдік

Брунсвик эффектілері

Қарым-қатынасшылдық

НАЗАР АУДАРҒАНЫҢЫЗҒА РАҚМЕТ!